

Till
Socialtjänstnämnden

Förslag till reviderade riktlinjer för stöd till frivilligorganisationer
Skrivelse från Karin Rågsjö (v), Monica Lindh (s) och Christer Öhgren (mp)

FÖRSLAG TILL BESLUT

1. Socialtjänstnämnden beslutar att fastställa reviderade riktlinjer för stöd till frivilligorganisationer enligt detta tjänsteutlåtande. (bilaga 2)
2. Socialtjänstnämnden beslutar att anta bilaga kring redovisning – uppföljning till stöd för nämndens bidragsgivning till frivilligorganisationer. (bilaga 3)
3. Socialtjänstnämnden beslutar att anta bilaga angående skrivning kring funktionshinder, långsiktig bidragsgivning och upphandling till stöd för Socialtjänstnämndens bidragsgivning. (bilaga 4)

Dag Helin

Eddie Friberg

SAMMANFATTNING

Socialtjänstnämnden överlämnade vid sammanträdet 2003-11-04 en skrivelse från Karin Rågsjö (v), Monika Lindh (s) och Christer Öhgren (mp), benämnd "revidera riktlinjerna för stöd till frivilligorganisationer", till förvaltningen för beredning.

I skrivelsen står att under det år som gått med arbetet i OFU har man upplevt att riktlinjerna behöver en tydligare inriktning. Framförallt gäller detta bidragsgivningens syfte där de menar att syftet måste vara att stödja sådan verksamhet som förstärker och kompletterar den verksamhet som staden driver i egen regi.

ÄRENDETS BEREDNING

Detta ärende har beretts av förvaltningens kansliavdelning.

BAKGRUND

Socialtjänstnämnden överlämnade fick vid sammanträdet 2003-11-04 en skrivelse från Karin Rågsjö (v), Monika Lindh (s) och Christer Ögren (mp), "revidera riktlinjerna för stöd till frivilligorganisationer", till förvaltningen för beredning. Gällande riktlinjer antogs 2000-05-23. Samma år den 9 september antogs kompletteringar till riktlinjerna med bland annat en skrivning angående långsiktighet i bidragsgivningen.

Förvaltningen har i detta tjänsteutlåtande valt en disposition som gör att riktlinjerna har en egen skrivning som anger grunderna för nämndens stöd till frivilligorganisationer. Frågor av administrativ karaktär har samlats i två bilagor.

SKRIVELSEN I KORTHET

I skrivelsen står att under det år som gått med arbetet i OFU har man upplevt att riktlinjerna behöver en tydligare inriktning. Framförallt gäller detta bidragsgivningens syfte där de menar att syftet måste vara att stödja sådan verksamhet som förstärker och kompletterar den verksamhet som staden driver i egen regi. Detta anser man gälla de verksamheter som kan skapa synergieffekter, förnya och förstärka det sociala arbetet som bedrivs. I skrivelsen sägs att föreningar/organisationer som beviljas bidrag ska ha en kvalificerad ledning och ett synsätt som vilar på erfarenhet och kompetens inom området.

Vidare anges i skrivelsen att man saknar barn och ungdom bland de prioriterade grupperna. Under mandatperioden är barn och ungdomar prioriterade i budget och ska också vara det i det arbete som bedrivs i staden.

Skrivelsen se **bilaga 1**.

NUVARANDE RIKTLINJER

I sammanfattning innebär riktlinjerna följande:

Socialtjänstnämnden (SotN) beviljar bidrag till utomstående organisationer som bedriver frivilligt socialt arbete, som riktar sig till stadens egna invånare. Verksamheterna ska vara *komplement* eller *alternativ* till stadens egna insatser för människor i utsatta situationer. Därvid prioriteras direkt individstödande insatser.

Exempel på organisationer, som kan beviljas bidrag, är sådana som bedriver stöd-, råd- och hjälpverksamhet för äldre, missbrukare, psykiskt funktionshindrade, fysiskt funktionshindrade, våldsutsatta kvinnor, m fl särskilt utsatta grupper.

För att godkännas för bidragsgivning bör föreningen vara ideell d.v.s. icke vinstdrivande och uppbyggd enligt demokratiska principer. Den vanligaste organisationsformen är ideell förening.

SotN:s bidrag ska i första hand komma i fråga för organisationer som har en geografisk verksamhetsinriktning som är stadsövergripande d.v.s. staden som helhet utgör ett intresseområde för organisationens verksamhet.

Organisationer som arbetar lokalt d.v.s. som riktar sin verksamhet till invånare i en viss stadsdel ska främst bekostas av stadsdelen ifråga.

Bidragen kan vara av två olika typer: *verksamhetsbidrag och projektbidrag*.

Verksamhetsbidrag är ett stöd till organisationer vars verksamhet av SotN bedöms som etablerad och välfungerande. Med hänsyn till den kommunala budgetordningen

kan detta bidrag beviljas endast för ett år i taget, men bör ändå kunna uppfattas som långsiktigt.

Verksamhetsbidraget avser stöd till den direkta verksamheten men kan även inkludera stöd till driftkostnader såsom hyra, personal och övriga omkostnader.

Projektbidrag är alltid tidsbegränsade (maximalt 2 år) och avser stöd till särskilt redovisade projekt eller verksamheter i enlighet med SotN:s prioriteringar. Stödet ska särskilt gälla verksamheter som bidrar till att utveckla nya metoder och idéer inom det sociala arbetet.

Projektbidraget kan även användas som ett initialstöd till organisationer som är nystartade eller håller på att etablera sig. Bidraget är tidsbegränsat vilket innebär att långsiktiga ekonomiska åtaganden inte bör göras. Denna form av projektbidrag ges högst ett år i taget varefter fortsatt bidragsgivning prövas i särskild uppföljning. Granskning av projekten ska genomföras sakligt och opartiskt. Riktlinjerna återges i **Bilaga 4**.

Bidrag ska beviljas frivilligorganisationer vars verksamhet riktar sig till invånare i hela Stockholms stad. För lokala verksamheter måste de enskilda stadsdelsnämnderna ta det fulla ansvaret och dessutom samverka i gemensamma frågor

ANDRA BIDRAGSGIVARE

I korthet redovisas här de myndigheter och nämnder på statlig och regional nivå samt inom Stockholms stad som arbetar med bidragsgivning inom det sociala området.

Allmänna arvsfonden

Stöd ur Allmänna arvsfonden skall främja verksamhet av ideell karaktär till förmån för barn, ungdomar och personer med funktionshinder. Verksamhet som beviljas stöd skall vara nyskapande och utvecklande och kunna särskiljas från organisationens reguljära verksamhet. Ett projekt kan enligt praxis beviljas stöd ur Allmänna arvsfonden under högst tre år.

Dessa kan söka stöd

Föreningar och organisationer som bedriver ideell verksamhet. För att erhålla projektstöd måste organisationen ha funnits i minst ett år (kunna visa stadgar och verksamhet för denna tid). För stöd till lokaler gäller att organisationen har funnits i minst två år. För offentliga huvudmän, t ex kommuner gäller särskilda regler.

Socialstyrelsen

Socialstyrelsen har regeringens uppdrag att administrera och utveckla den statliga bidragsgivningen. Bidrag kan utgå till riksorganisationer som företräder personer med funktionshinder, organisationer för pensionärer, frivilligorganisationer inom området utsatta barn och deras familjer, kvinnovåld samt olika organisationer som arbetar inom området alkohol eller narkotika.

Dessa kan söka stöd

Vissa organisationer som erhåller bidrag arbetar huvudsakligen med opinionsbildning, andra har sin tyngdpunkt i klientstödande arbete medan några driver särskilda verksamheter. De flesta har dock en bred inriktning med inslag av alla delar av ovanstående arbete.

Landstinget

Stödet från Landstinget utgår till föreningar och organisationer som arbetar med hiv/aidsprevention, funktionshinder och olika patientföreningar.

Dessa kan söka stöd

Föreningar och organisationer som bedriver verksamhet för sina medlemmar, många av dessa erhåller verksamhetsbidrag. Landstinget ger också projektbidrag till föreningar för nyskapande verksamhet.

Socialdepartementet har ibland riktade projektpengar som även kommuner får söka.

Stockholms stad Idrottsnämnden

Idrottsnämnden svarar för bidragen till barn- och ungdomsföreningar i Stockholms stad. För närvarande är ca 550 föreningar berättigade till bidrag. Idrottsnämnden ger en rad olika bidrag till föreningar ex.vis grundbidrag, nybildningsbidrag, medlemsaktivitetsbidrag, lägerbidrag, ledarutbildningsbidrag, lokalkostnadsbidrag, sommarlovsbidrag.

Dessa kan söka stöd

För att en förening ska kunna erhålla bidrag krävs att man har 20 medlemmar mellan 7 – 20 år, varav majoriteten ska komma från Stockholm stad. För att få bidragsstöd för medlem krävs att denne deltagit i 10 ledarledda aktiviteter under perioden 1 januari – 31 december. Villkor för att handikappförening ska erhålla bidrag är 10 medlemmar.

Integrationsnämnden

Integrationsnämnden ger verksamhets- och projektstöd till föreningar i Stockholms stad. Verksamhetsbidrag ges till invandrar- och minoritetsföreningar.

Dessa kan söka stöd

Projektbidrag kan sökas av ideella föreningar och nätverk av folkrörelser samt andra aktörer för särskild projektverksamhet med syfte att stödja integrationen i Stockholms stad.

Samverkan

Förvaltningen samverkar regelbundet vid såväl enskilda ansökningar som i generella frågor med ovanstående myndigheter och förvaltningar.

FÖRVALTNINGENS FÖRSLAG OCH SYNPUNKTER

Enligt förvaltningens uppfattning innebär förslagen i skrivelsen vissa tydliggöranden och förändringar i de nuvarande riktlinjerna. Den grundläggande inriktningen för nämndens samverkan med frivilligorganisationer ligger dock fast.

I det följande kommenterar förvaltningen de mera betydande förändringarna.

I skrivelsen anges att tre olika bidrag kan utgå från nämnden; projektbidrag, verksamhetsbidrag och etableringsbidrag.

Vidare anges att en organisation ska ha varit verksam i minst ett år innan bidrag kan beviljas. Förvaltningen uppfattar detta som ett grundläggande villkor och föreslår att som startdatum för verksamhetens tillkomst räknas den dag styrelsen beslutat inrätta verksamheten. Innan bidrag prövas bör en dokumentation över verksamheten uppvisas. Detta bör lämpligen ske genom att verksamhetsberättelse över år ett, godkänd av årsmötet, inlämnas till förvaltningen.

De organisationer som beviljas bidrag ska, enligt skrivelsen, ha en kvalificerad ledning och ett synsätt som vilar på erfarenhet och kompetens inom området. Förvaltningen föreslår att denna skrivning ges en relativt vid tolkning. Vid bidragsprövning bör främst betydelse tillmätas erfarenhet av det aktuella problemområdet.

En ny bidragsform – etableringsbidrag – föreslås i skrivelsen. Detta blir i praktiken en form av startbidrag och ger därmed möjlighet att bedöma om den verksamhet som bedrivs har bärighet för framtiden. För att markera karaktären av försöksverksamhet föreslår förvaltningen att den nya bidragsformen benämns start- och introduktionsbidrag. Förvaltningen menar att begreppet etableringsbidrag kan föra tankarna till att

verksamheten redan godkänts. I dagsläget används projektbidrag av och till som startbidrag. Förvaltningen anser att det är positivt att inrätta den föreslagna bidragsformen. Inte minst genom att detta kan renodla begreppet projektbidrag till att avse nyutveckling och nyskapande inom befintliga verksamheter.

Under det senaste året har ett flertal föreningar som ansökt om bidrag från socialtjänstnämnden velat etablera sig i kranskommuner. Förvaltningen anser inte att detta är förenligt med det grundläggande syftet med bidragsgivningen och vill därför föreslå att Socialtjänstnämnden beslutar att de organisationer/föreningar som erhåller bidrag från nämnden ska ha sin verksamhet förlagd i Stockholms stad.

Enligt skrivelsen ska föreningar/organisationer som ansöker om bidrag till verksamhet för barn och ungdom prioriteras. Detta ska särskilt gälla barn och ungdom i riskzon – särskilt de som riskerar att hamna i kriminalitet och missbruk.

OFU stöder idag organisationer som arbetar med tidiga insatser för barn och ungdomar exempel på detta är BRIS (Barnens Rätt I Samhället), IFS projekt Källan (barn till psykiskt sjuka) och Ersta Vändpunkten (barn till missbrukande föräldrar).

Kriminalitet och missbruk är två problemområden som framförallt får genomslag i tonåren. För att inte utesluta stora grupper av barn och ungdomar, som far illa eller riskerar att fara illa och inte ges en gynnsam utveckling, är det enligt förvaltningen angeläget med en mer allmän skrivning. Förvaltningens vill framhålla att det också är viktigt att barn och ungdomar med en mer "tyst" problematik synliggörs. Denna grupp utgörs till stor del av flickor. Självdestruktiva beteenden som t ex ätstörningar, att skära sig, att utebli från undervisning i långa sammanhängande perioder har ofta sin grund i socialt svåra hemförhållanden.

Det är viktigt att uppmärksamma stress, mobbning, utanförskap, könsskillnader, patriarkala familjestrukturer, skillnader i utbildningsnivåer, ekonomisk och social fattigdom, barn till ensamstående föräldrar, adoptivbarn, barn till kriminella, barn till missbrukare, barn till psykiskt sjuka, barn i extrema vårdnadstvister, ensamkommande flyktingbarn, barn utsatta för våld och sexuella övergrepp etc.

För att förebygga bl a kriminalitet och missbruk är det viktigt att vidga målgruppen till att gälla alla barn som lever i utsatta situationer. Den kunskap som finns idag visar att så tidiga insatser som möjligt är av stor vikt och ger bästa resultat för barn och ungdomars möjlighet att trots svåra uppväxtvillkor klara sig bra i livet.

BILAGOR

1. Skrivelse från Karin Rågsjö (v), Monika Lindh (s) och Christer Öhgren (mp)
2. Förslag till reviderade riktlinjer för stöd till frivilligorganisationer
3. Redovisning – uppföljning av stöd till frivilligorganisationer.
4. Långsiktig bidragsgivning och upphandling – särskilda skrivningar till stöd för Socialtjänstnämndens bidragsgivning
5. Riktlinjer antagna 2000